

*Výbor pre právne veci
predseda*

4.12.2009

Vážený pán
Juan Fernando López Aguilar
predseda
Výbor pre občianske slobody, spravodlivosť a vnútorné veci
BRUSEL

Vec: Stanovisko k právnemu základu pre:

1. návrh nariadenia Rady, ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie Rady (ES) č. 881/2002, ktoré ukladá niektoré špecifické obmedzujúce opatrenia namierené proti niektorým osobám a subjektom spojeným s Usámom bin Ládinom, sieťou Al-Káida a Talibanom (KOM(2009)0187 – C7-0011/2009 – 2009/0055(CNS))
2. návrh nariadenia Rady, ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie Rady (ES) č. 314/2004 o určitých reštriktívnych opatreniach voči Zimbabwe (KOM(2009)0395 – 2009/0111(CNS))
3. návrh nariadenia Rady, ktorým sa zavádzajú určité osobitné reštriktívne opatrenia zamerané proti určitým fyzickým a právnickým osobám, subjektom a orgánom vzhľadom na situáciu v Somálsku (KOM(2009)0393 – C7-0129/2009 – 2009/0114(CNS))

Vážený pán López Aguilar,

listom zo 16. novembra 2009 ste v súlade s článkom 37 ods. 2 rokovacieho poriadku požiadali Výbor pre právne veci o overenie správnosti určenia právneho základu uvedených návrhov Komisie.

Vo svojom liste ste predložili otázku o právnom základe v súvislosti s tromi uvedenými návrhmi. Uvádzate, že Komisia a švédске predsedníctvo informovali Váš výbor, že po vstupe

Lisabonskej zmluvy do platnosti bude pre tieto návrhy právnym základom článok 215, ktorý patrí do piatej časti (Vonkajšia činnosť Únie) hlava IV (Reštriktívne opatrenia) Zmluvy o fungovaní Európskej únie (ZFEÚ). Dodávate, že podľa nového právneho základu nebudú konzultácie s Parlamentom povinné.

Požiadali ste výbor, aby Vám na základe svojich právomocí v oblasti právnych základov odpovedal na tieto otázky:

„1. Vzhľadom na cieľ a obsah týchto troch návrhov, aký je správny ich právny základ po vstupe Lisabonskej zmluvy do platnosti?

2. Mohol by mať aspoň niektorý z týchto návrhov dvojité právny základ (články 75 a 215 ZFEÚ)?

3. Mohli by ste objasniť pojem „nepovinná konzultácia“ s Európskym parlamentom (podľa štutgartskeho vyhlásenia Európskej rady o Európskej únii z 19. júna 1983, kde sa s takýmito nepovinnými konzultáciami počítalo pri medzinárodných záležitostiach, hoci v zmluvách sa neuvádzajú)?

Všeobecné aspekty

Všetky akty Európskej únie musia mať právny základ ustanovený v Lisabonskej zmluve. Právny základ vymedzuje právomoci Únie *ratione materiae* a spresňuje, ako sa tieto právomoci majú uplatňovať, konkrétne ktoré právne nástroje sa môžu používať, ako aj rozhodovací postup.

Výber správneho právneho nástroje je dôležitý, pretože na jednej strane podľa judikatúry Súdneho dvora má výber právneho základu význam z ústavného hľadiska, keďže Únia sa riadi zásadou prenášania právomocí, čo znamená, že Únia môže konať len vtedy, ak ju na to oprávňuje zmluva¹. Na druhej strane je výber dôležitý pre Európsky parlament, pretože určuje jeho úlohu v legislatívnom procese.

Výber právneho základu nie je podľa judikatúry subjektívny. Judikatúra stanovuje pevné kritériá, ktoré by sa mali uplatňovať pri výbere vhodného právneho základu pre konkrétny akt. Výber právneho základu musí byť založený na objektívnych faktoroch podliehajúcich súdnemu preskúmaniu, ako sú cieľ, predmet a obsah daného legislatívneho aktu.² Skutočnosť, že inštitúcia sa chce výraznejšie podieľať na prijatí daného opatrenia, práca vykonaná v inej súvislosti vo sfére činnosti, na ktorú sa opatrenie vzťahuje, a kontext, v ktorom sa opatrenie prijalo, nie sú rozhodujúce.³

Právny základ navrhnutý pred prijatím Lisabonskej zmluvy

Pôvodne boli na tieto tri opatrenia navrhnuté ako právny základ články č. 60, 301 a 308 Zmluvy o EÚ. To je teraz už minulosťou, keďže Lisabonská zmluva nadobudla 1. decembra platnosť.

Článok 60

¹ Stanovisko č. 2/00 zo 6. decembra 2001 o Kartagenskom protokole [2001] Zb. I-9713.

² Pozri napríklad vec C-269/97 *Komisia/Rada* [2000] Zb. I-2257, ods. 43

³ Pozri napríklad vec C-269/97 *Komisia/Rada* [2000] Zb. I-2257, ods. 44

1. Ak sa činnosť Spoločenstva, ako ju predvída článok 301, pokladá za nevyhnutnú, môže Rada prijať potrebné naliehavé opatrenia v oblasti pohybu kapitálu a platieb so zreteľom na tretie krajiny, a to postupom vymedzeným v článku 301.

(...)

Článok 301

Ak je v spoločnej pozícii alebo jednotnej akcii prijatej podľa ustanovení Zmluvy o Európskej únii týkajúcej sa spoločnej zahraničnej a bezpečnostnej politiky stanovený určitý postup, aby Spoločenstvo prerušilo alebo obmedzilo čiastočne alebo úplne hospodárske vzťahy s jednou alebo viacerými tretími krajinami, Rada prijme nevyhnutné naliehavé opatrenia. Rada koná kvalifikovanou väčšinou na návrh Komisie.

Článok 308

V prípade, že na dosiahnutie niektorého z cieľov Spoločenstva v rámci fungovania spoločného trhu je potrebný akt Spoločenstva, a táto zmluva na to neposkytuje potrebné právomoci, prijme Rada jednomyselným rozhodnutím vhodné opatrenia na návrh Komisie a po porade s Európskym parlamentom.

Právny základ po nadobudnutí platnosti Lisabonskej zmluvy

Komisia a švédske predsedníctvo navrhujú, aby sa pre tieto tri predmetné opatrenia prijal ako právny základ článok 215 ZFEÚ, ktorý znie:

Piata časť – Vonkajšia činnosť únie

Hlava IV Reštriktívne opatrenia

Článok 215

1. Ak rozhodnutie prijaté v súlade s kapitolou 2 hlavy V Zmluvy o Európskej únii ustanovuje prerušenie alebo čiastočné alebo úplné obmedzenie hospodárskych a finančných vzťahov s jednou alebo viacerými tretími krajinami, Rada prijme kvalifikovanou väčšinou na základe spoločného návrhu vysokého predstaviteľa Únie pre zahraničné veci a bezpečnostnú politiku a Komisie potrebné opatrenia. Informuje o nich Európsky parlament.

2. Ak tak ustanovuje rozhodnutie prijaté v súlade s kapitolou 2 hlavy V Zmluvy o Európskej únii, Rada môže v súlade s postupom uvedeným v odseku 1 prijať reštriktívne opatrenia voči fyzickým alebo právnickým osobám, skupinám alebo neštátnym subjektom.

3. Právne akty uvedené v tomto článku obsahujú potrebné ustanovenia o právnych zárukách¹.

Výbor pre občianske slobody, spravodlivosť a vnútorné veci si kladie otázku, či sa tento

¹ Doplnené zvýraznenie.

právny základ môže použiť v spojení s článkom 75 ZFEÚ:

Tretia časť – Vnútorne politiky a činnosti Únie

Hlava V Priestor slobody, bezpečnosti a spravodlivosti

Kapitola I Všeobecné ustanovenia

Článok 75 (bývalý článok 60 ZES)

Ak je to potrebné na dosiahnutie cieľov uvedených v článku 67 v súvislosti s predchádzaním a bojom proti terorizmu a súvisiacimi činnosťami, Európsky parlament a Rada v súlade s riadnym legislatívnym postupom prostredníctvom nariadení vymedzia rámec pre administratívne opatrenia týkajúce sa pohybu kapitálu a platieb, ako napr. zmrazenie finančných prostriedkov, finančných aktív alebo hospodárskych výnosov, ktoré sú vo vlastníctve alebo v držbe fyzických alebo právnických osôb, skupín alebo neštátnych subjektov.

Na návrh Komisie prijme Rada opatrenia na vykonávanie rámca uvedeného v prvom odseku.

Právne akty uvedené v tomto článku obsahujú potrebné ustanovenia o právnych zárukách¹.

Cieľ a obsah navrhnutých opatrení

1. Návrh nariadenia Rady, ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie Rady (ES) č. 881/2002, ktoré ukladá niektoré špecifické obmedzujúce opatrenia namierené proti niektorým osobám a subjektom spojeným s Usámom bin Ládinom, sieťou Al Káida a Talibanom (KOM(2009)0187 v konečnom znení)

Rada prijala 27. mája 2002 nariadenie (ES) č. 881/2002, ktorým sa zavádzajú niektoré prvky rezolúcií Bezpečnostnej rady OSN č. 1267 (1999) a č. 1390 (2002), a predovšetkým sa zmrazujú finančné prostriedky a hospodárske zdroje jednotlivcov a subjektov zaradených do zoznamu, ktorý OSN vyhotovila na tieto účely.

Hlavné zmeny a doplnenia sa týkajú týchto oblastí:

- **vymedzenie pojmu „teroristická skupina“** v článku 2 ods. 1 rámcového rozhodnutia Rady 2002/475/SVV o boji proti terorizmu sa rozširuje; na tento účel sa príloha I vzťahuje na fyzické a právnické osoby, subjekty, orgány a skupiny, ktoré Bezpečnostná rada OSN alebo sankčný výbor označili za osoby, subjekty, orgány alebo skupiny spojené s Usámom bin Ládinom, sieťou Al Káida a Talibanom;
- **lepšie informácie:** Komisia by mala mať možnosť prijať rozhodnutie predtým, ako informuje príslušnú osobu, subjekt, orgán alebo skupinu o dôvodoch ich zaradenia do zoznamu; dôvody zaradenia do zoznamu by však mali byť danej osobe, subjektu, orgánu alebo skupine oznámené bezodkladne po zverejnení rozhodnutia, aby dotknutá osoba, subjekt, orgán alebo skupina dostali reálnu možnosť vyjadriť svoje stanovisko; hoci

¹ Doplnené zvýraznenie.

Komisia by sa mala snažiť oznámiť dôvody zaradenia do zoznamu priamo dotknutej osobe, subjektu, orgánu alebo skupine, takéto oznámenie v niektorých prípadoch nemusí byť možné, ak kontaktné údaje nebudú kompletne, alebo nebudú k dispozícii vôbec; v takýchto prípadoch by sa malo v *úradnom vestníku* uverejniť oznámenie, ktorým budú dotknuté strany informované o platných postupoch;

- **zákaz akejkoľvek pomoci vo vojenských činnostiach:** nový článok stanovuje, že sa zakazuje priamo alebo nepriamo poskytovať technické poradenstvo, pomoc alebo školenie súvisiace s vojenskými činnosťami, najmä školenie a pomoc súvisiace s výrobou, údržbou a používaním zbraní a súvisiaceho materiálu každého druhu, a to akejkoľvek fyzickej alebo právnickej osobe, subjektu, orgánu alebo skupine, ktoré sú uvedené v prílohe I;
- **zmena a doplnenie zoznamu Bezpečnostnej rady OSN:** ak sa Organizácia Spojených národov rozhodne vyradiť zo zoznamu fyzickú alebo právnickú osobu, subjekt, orgán alebo skupinu alebo zmeniť identifikačné údaje osoby, subjektu, orgánu alebo skupiny uvedenej v zozname, Komisia príslušným spôsobom zmení a doplní prílohu I;
- **zaobchádzanie s utajovanými informáciami:** ak OSN alebo štát poskytnú utajované informácie, Komisia s nimi nakladá v súlade s rozhodnutím 2001/844/ES, ESUO, Euratom z 29. novembra 2001, prípadne podľa dohody o bezpečnosti utajovaných skutočností uzavretej medzi Európskou úniou a poskytujúcim štátom; dokumenty so stupňom utajenia EÚ prísne tajné, tajné alebo dôverné sa nespístupnia bez súhlasu pôvodcu;
- **spracovanie údajov, ktoré sa týkajú trestných činov:** Komisia môže spracovávať príslušné údaje o trestných činoch, ktoré spáchali fyzické osoby uvedené v zozname, a o trestných rozsudkoch alebo bezpečnostných opatreniach, ktoré sa týkajú takýchto osôb, iba v rozsahu, v akom je takéto spracovanie nevyhnutné na vypracovanie odôvodnenia a preskúmanie stanovísk vyjadrených dotknutou fyzickou osobou, pod podmienkou dodržania primeraných osobitných bezpečnostných požiadaviek; takéto údaje sa nezverejňujú a nevymieňajú.

2. Návrh nariadenia Rady, ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie Rady (ES) č. 314/2004 o určitých reštriktívnych opatreniach voči Zimbabwe (KOM(2009)395 v konečnom znení)

Dňa 18. februára 2002 sa Rada v reakcii na závažné porušovanie ľudských práv v Zimbabwe vrátane porušovania slobody názoru, združovania sa a pokojného zhromažďovania rozhodla zaviesť reštriktívne opatrenia voči tejto krajine (spoločná pozícia 2002/145/SZBP). So zreteľom na pretrvávajúce obavy, pokiaľ ide o situáciu v oblasti ľudských práv v Zimbabwe, sa Rada následne rozhodla spoločnou pozíciou 2004/161/SZBP rozšíriť a pozmeniť reštriktívne opatrenia voči tejto krajine.

Spoločná pozícia 2004/161/SZBP ustanovuje, že zmrazenie finančných prostriedkov a hospodárskych zdrojov sa uplatní voči „jednotlivým členom vlády Zimbabwe a akýmkoľvek fyzickým alebo právnickým osobám, subjektom alebo orgánom s nimi spojeným“ uvedeným v prílohe k spoločnej pozícii. Prostredníctvom spoločnej pozície 2008/632/SZBP Rada rozšírila pôsobnosť tohto ustanovenia tak, aby sa uplatňovalo aj voči „iným fyzickým alebo právnickým osobám, ktorých činnosti vážne podkopávajú demokraciu, dodržiavanie ľudských práv a právny štát v Zimbabwe“.

Nariadenie (ES) č. 314/2004 zavádza reštriktívne opatrenia vyjadrené v spoločnej pozícii 2004/161/SZBP. Toto nariadenie ustanovuje zmrazenie finančných prostriedkov a hospodárskych zdrojov fyzických a právnických osôb, subjektov a orgánov, ktoré nie sú spojené s vládnym režimom v Zimbabwe. Cieľom nariadenia (ES) č. 314/2004 je ukončiť závažné porušovanie ľudských práv v Zimbabwe prostredníctvom uplatnenia reštriktívnych opatrení voči vláde Zimbabwe, voči tým, ktorí nesú hlavnú zodpovednosť za toto porušovanie, a tým, ktorí sa ho dopúšťajú.

Okrem toho jedno z ustanovení jednoznačne upravuje zaobchádzanie s utajovanými informáciami, ktoré môžu byť poskytnuté ako podklady na rozhodnutia prijaté v súvislosti s prílohou k spoločnej pozícii 2004/161/SZBP.

V záujme vytvorenia čo najväčšej právnej istoty v rámci Spoločenstva by sa mali zverejniť mená a iné relevantné údaje týkajúce sa fyzických alebo právnických osôb, subjektov a orgánov, ktorých finančné prostriedky a hospodárske zdroje sa majú zmraziť v súlade s nariadením (ES) č. 314/2004. Spracovávanie príslušných údajov Komisiou v súvislosti s trestnými činmi, ktoré spáchali fyzické osoby zaradené do zoznamu, a s odsúdeniami za trestné činy alebo bezpečnostnými opatreniami, ktoré sa týkajú takýchto osôb, by sa malo schvaľovať pod podmienkou dodržania primeraných osobitných bezpečnostných záruk.

3. Návrh nariadenia Rady, ktorým sa zavádzajú určité osobitné reštriktívne opatrenia zamerané proti určitým fyzickým a právnickým osobám, subjektom a orgánom vzhľadom na situáciu v Somálsku (KOM(2009)0393 v konečnom znení)

Tento návrh stanovuje zavedenie reštriktívnych opatrení proti určitým osobám a subjektom v súvislosti so situáciou v Somálsku.

Bezpečnostná rada OSN prijala 20. novembra 2008 rezolúciu 1844(2008), ktorou sa potvrdzuje všeobecné a úplné zbrojné embargo voči Somálsku a zavádzajú sa ďalšie reštriktívne opatrenia voči tým, ktorí poskytujú podporu činnostiam, ktoré ohrozujú mier, bezpečnosť alebo stabilitu Somálska, a tým, ktorí konajú v rozpore so zbrojným embargom, alebo bránia dodávkam humanitárnej pomoci do Somálska. Ďalšie reštriktívne opatrenia sa týkajú obmedzení vstupu jednotlivcov a subjektov, ktorých určil príslušný Sankčný výbor Organizácie Spojených národov a finančných reštriktívnych opatrení voči nim. Okrem platného všeobecného zbrojného embarga sa rezolúciou zavádza osobitný zákaz priamych alebo nepriamych dodávok, predaja alebo prepravy zbraní a vojenského zariadenia, ako aj osobitný zákaz poskytovania súvisiacej pomoci a služieb jednotlivcom a subjektom, ktoré sankčný výbor zaradil do zoznamu.

Spoločnou pozíciou 2009/138/SZBP sa potvrdili reštriktívne opatrenia, ktoré sa uplatňovali od roku 2002, a prijalo sa ustanovenie o ďalších opatreniach voči jednotlivcom a subjektom, ktoré zaradil do zoznamu Sankčný výbor Organizácie Spojených národov. Niektoré z opatrení ustanovených v spoločnej pozícii 2009/138/SZBP, konkrétne zákaz poskytovať technickú a finančnú pomoc jednotlivcom a subjektom, ktoré zaradil do zoznamu Sankčný výbor OSN, ako aj zmrazenie finančných prostriedkov a hospodárskych zdrojov uvedených jednotlivcov a subjektov, však patria do pôsobnosti Zmluvy o ES. Nariadením Rady (ES) č. 147/2003 sa zaviedol všeobecný zákaz poskytovania pomoci, školení alebo finančnej pomoci v súvislosti s vojenskými činnosťami akejkoľvek osobe, subjektu alebo orgánu v Somálsku.

Návrh ustanovuje, aby sa zmrazili všetky finančné prostriedky a hospodárske zdroje, ktoré

patria fyzickým alebo právnickým osobám, subjektom alebo orgánom uvedeným v zozname nariadenia, alebo ktoré tieto osoby, subjekty alebo orgány vlastnia, majú v držbe alebo ovládajú. Nesprístupnia sa im priamo ani nepriamo žiadne finančné prostriedky ani hospodárske zdroje.

V prílohe I sa nachádza zoznam fyzických a právnických osôb, subjektov a orgánov, ktoré určila Bezpečnostná rada OSN alebo Sankčný výbor v súlade s rezolúciou Bezpečnostnej rady OSN 1844 (2008).

Odchyľne môžu príslušné orgány členských štátov uvedené v prílohe II povoliť za podmienok, ktoré považujú za primerané, uvoľnenie určitých zmrazených finančných prostriedkov alebo hospodárskych zdrojov alebo sprístupnenie určitých finančných prostriedkov alebo hospodárskych zdrojov, ak príslušný orgán rozhodol, že finančné prostriedky alebo hospodárske zdroje sú nevyhnutné na uspokojenie základných potrieb osôb uvedených v prílohe I a ich nezaopatrených rodinných príslušníkov, a to vrátane platieb za potraviny, nájom alebo hypotéku, lieky a lekárske ošetrovanie atď.

Návrh takisto stanovuje, že všetkým fyzickým alebo právnickým osobám, subjektom alebo orgánom uvedeným v prílohe I sa zakazuje priamo alebo nepriamo poskytovať akúkoľvek technickú pomoc súvisiacu s vojenskými činnosťami alebo dodávkou, predajom, prepravou, výrobou, údržbou alebo používaním tovarov a technológií, ktoré sú zaradené do Spoločného zoznamu vojenského materiálu Európskej únie. Zakazuje financovanie alebo finančnú pomoc súvisiacu s vojenskými činnosťami.

Rozsudok vo veci Kadi

Vo veci C-402/05 P a C-415/05 P *Kadi a Al Barakaat International Foundation/Rada a Komisia*¹ sa Súdny dvor opierať o právny základ článkov 60, 301 a 308 ZES pre nariadenie Rady (ES) č. 881/2002 z 27. mája 2002, ktoré ukladá niektoré špecifické obmedzujúce opatrenia namierené proti niektorým osobám spojeným s Usámom bin Ládinom, sieťou Al-Qaida a Talibanom, ale uznal potrebu ochraňovať základné práva odvolávajúcich sa, ktorí tvrdili, že bolo porušené ich právo na spravodlivé vypočutie a právo na účinnú právnu ochranu.

Články 75 a 215 Lisabonskej zmluvy

Lisabonská zmluva zreteľne rozlišuje medzi sankciami podľa článku 75 ZFEÚ, ktoré sa ukladajú na základe samostatných zoznamov EÚ a vzťahujú sa na vnútorné činnosti Únie, a sankciami Sankčného výboru OSN, ktoré patria do článku 215 ZFEÚ a súvisia s vonkajšou činnosťou Únie.

V prípade článku 75 sa uplatňuje riadny legislatívny postup. Parlament a Rada „vymedzia rámec pre administratívne opatrenia týkajúce sa pohybu kapitálu a platieb, ako napr. zmrazenie finančných prostriedkov, finančných aktív alebo hospodárskych výnosov, ktoré sú vo vlastníctve alebo v držbe fyzických alebo právnických osôb, skupín alebo neštátnych subjektov“, ale iba Rada môže prijímať osobitné vykonávacie opatrenia.

V prípade článku 215 má Rada prijímať opatrenia kvalifikovanou väčšinou na základe

¹ [2008] Zb. I-6351.

spoločného návrhu vysokého predstaviteľa Únie pre zahraničné veci a bezpečnostnú politiku a Komisie. Jej povinnosťou je iba informovať Parlament. Článok 352 ZFEÚ, ktorý nahrádza článok 308 ZES, už nie je relevantný, pretože v jeho 4. odseku sa uvádza, že sa neuplatňuje v súvislosti so spoločnou zahraničnou a bezpečnostnou politikou.

Pokiaľ ide o predmetné návrhy, je zrejmé, že návrhy nariadenia Rady o určitých špecifických reštriktívnych opatreniach voči Zimbabwe a o určitých osobitných opatreniach zameraných proti fyzickým a právnickým osobám, subjektom a orgánom vzhľadom na situáciu v Somálsku sa musia zakladať len na článku 215 ZFEÚ, pretože sa týkajú vzťahov s konkrétnymi tretími krajinami a sú určené na riešenie situácií v tretích krajinách.

Čo sa však týka návrhu nariadenia Rady, ktoré ukladá niektoré špecifické obmedzujúce opatrenia namierené proti niektorým osobám a subjektom spojeným s Usámom bin Ládinom, sieťou Al-Káida a Talibanom, je prinajmenšom diskutabilné, či je článok 75 vhodným právnym základom, keďže cieľom je predchádzanie terorizmu a boj proti nemu a súvisiacim činnostiam neštátnych subjektov. V tejto oblasti je okrem toho ťažko rozlíšiť medzi hrozbami zvonka a znútra, pretože agenti takýchto organizácií môžu byť zapojení do teroristickej činnosti v EÚ a môžu byť dokonca občanmi Únie. Boj proti terorizmu, ktorý je cieľom a zmyslom tohto návrhu, zahŕňa nielen vonkajšie činnosti zo strany EÚ.

Terorizmus navyše porušuje všeobecné hodnoty, ako sú ľudská dôstojnosť, sloboda, rovnosť a solidarita, dodržiavanie ľudských práv a základných slobôd ľudí, ktorí bývajú na území EÚ¹. Význam boja proti terorizmu je ako vnútorný cieľ EÚ výslovne zakotvený v článku 75 Lisabonskej zmluvy. Je prejavom úmyslu členských štátov spolupracovať v boji proti terorizmu pri zavádzaní opatrení, ako sú zmrazenie finančných prostriedkov, finančných aktív a hospodárskych výnosov. Terorizmus môže vyvíjať svoju činnosť aj na území EÚ, a preto možno tvrdiť, že článok 75 ako *lex specialis* vo vzťahu k článku 215 na *ratione materiae* boja proti terorizmu by mal tvoriť právny základ pre tento návrh nariadenia.

Je však úplne vylúčené, aby sa spojili dva právne základy článkov 215 a 75 ZFEÚ, pretože ide o nekompatibilné právne postupy. V prípade článku 215 Rada prijíma potrebné opatrenia kvalifikovanou väčšinou na základe spoločného návrhu vysokého predstaviteľa Únie pre zahraničné veci a bezpečnostnú politiku a Komisie. Európsky parlament je iba informovaný. V prípade článku 75 Európsky parlament a Rada konajú prostredníctvom nariadení v súlade s riadnym legislatívnym postupom.

Treba ďalej poukázať na to, že obidva články obsahujú rovnaké ustanovenie: *Právne akty uvedené v tomto článku obsahujú potrebné ustanovenia o právnych zárukách*. Je zrejmé, že žiaden z troch predmetných návrhov v terajšej podobe nespĺňa tieto požiadavky. Okrem toho vzhľadom na rozsudok vo veci *Kadi* a potrebu súladu a konzistentnosti, ktoré by mali byť charakteristické pre všetky právne predpisy EÚ, pokiaľ ide o dodržiavanie základných práv, je zrejmé, že ustanovenia o právnych zárukách uvedené v oboch článkoch by sa mali prinajmenšom koordinovať a existuje vážny dôvod na vytvorenie mechanizmu, do ktorého by bola v záujme zabezpečenia tejto koordinácie zapojená Rada i Parlament.

Vzhľadom na to, že požiadavka nevyhnutných ustanovení o právnych zárukách nie je splnená a že všetky návrhy sú návrhmi Komisie a nie návrhmi vysokého predstaviteľa Únie pre zahraničné veci a bezpečnostnú politiku a Komisie, návrhy sú nevyhovujúce a nemožno ich

¹ Pozri rámcové rozhodnutie Rady z 13. júna 2002 o boji proti terorizmu (2002/475/JHA)

prijat' na základe článku 215.

Otázka „nepovinných konzultácií“

Zapojenie Európskeho parlamentu do oblasti spoločnej zahraničnej a bezpečnostnej politiky je obmedzené. V minulosti však bola neformálna účasť Európskeho parlamentu zabezpečená v niekoľkých smeroch. *Slávnostným vyhlásením o Európskej únii*, ktoré podpísali hlavy štátov a predsedovia vlád v Štutgarte 19. júna 1983, sa zaviedli *nepovinné konzultácie* s Európskym parlamentom¹. V odseku 2.3.7 tohto vyhlásenia sa uvádza:

... okrem konzultácií uvedených v zmluvách, ktoré sa týkajú niektorých medzinárodných dohôd, bude Parlament vyjadrovať stanovisko:

- predtým, ako Spoločenstvo uzavrie iné dôležité medzinárodné dohody*
- pred pristúpením nejakého štátu do Spoločenstva.*

Platné postupy o poskytovaní dôverných a neoficiálnych informácií Európskemu parlamentu o pokroku v rokovaníach sa rozšíria na všetky dôležité medzinárodné dohody, ktoré Spoločenstvo uzavrelo, pričom sa bude prihliadať na požiadavky naliehavosti.

Toto vyhlásenie bolo jednostranné a dobrovoľné. Z toho, že Lisabonská zmluva Parlamentu zaručuje účasť pri uzatváraní medzinárodných dohôd a že v článku 215 ZFEÚ sa jasne uvádza, že Parlament by mal byť iba informovaný, možno vyvodit' jediný záver, a tým je jednoznačný zámer členských štátov obmedziť v súvislosti s opatreniami uvedenými v článku 215 ZFEÚ účasť Európskeho parlamentu. Nepovinné konzultácie s Parlamentom neznamujú nič viac, než tento pojem vyjadruje, teda dobrovoľné rozhodnutie Rady konzultovať s Parlamentom, pričom Radu nič nezaväzuje, aby tak urobila. Preto v súvislosti s článkom 215 ZFEÚ neexistuje žiadny právny základ na nepovinné konzultácie s Parlamentom.

Keďže zmluva neustanovuje konzultácie s Parlamentom a v článkoch 75 a 215 sa nachádza rovnaké ustanovenie o tom, že „*akty uvedené v tomto článku obsahujú potrebné ustanovenia o právnych zárukách*“, mohol by sa Parlament pokúsiť presvedčiť Radu, aby sa uzatvorila medziinštitucionálna dohoda podľa článku 295 ZFEÚ o koordinácii takýchto záruk. Taká dohoda by bola právne záväzná ako výsledok Lisabonskej zmluvy. Dosiahnutie takej dohody je však vec politická, nie právna.

Zabezpečila by sa tým nielen určitá úroveň účasti Európskeho parlamentu, ale aj podpora cieľov Európskej únie zakotvených v Lisabonskej zmluve, najmä zabezpečenie najvyššej úrovne ochrany ľudských práv a zásady zastupiteľskej demokracie. Je potrebné pamätať aj na to, že podľa článkov 7 a 8 ZFEÚ by Európska únia mala s prihliadnutím na všetky svoje ciele zabezpečiť konzistentnosť svojich politík a činností a odstrániť nerovnosti.

Výbor zvážil uvedené otázky na svojej schôdzi 3. novembra 2009.

Na tejto schôdzi Výbor pre právne veci následne 13 hlasmi, pričom sa nikto nezdržal hlasovania², jednohlasne prijal toto odporúčenie:

¹ Slávnostné vyhlásenie o Európskej únii (Štuttgart 19. júna 1983), Bulletin of the European Communities, jún 1983, č 6, ss. 24–29.

http://www.ena.lu/solemn_declaration_european_union_stuttgart_19_june_1983-2-7725.pdf

² Na záverečnom hlasovaní boli prítomní Luigi Berlinguer (predsedajúci, spravodajca výboru požiadaneho o

1. Správnym právnym základom návrhu nariadenia Rady, ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie Rady (ES) č. 314/2004 o určitých reštriktívnych opatreniach voči Zimbabwe (KOM(2009)395 v konečnom znení), a nariadenia Rady, ktorým sa zavádzajú určité osobitné reštriktívne opatrenia zamerané proti určitým fyzickým a právnickým osobám, subjektom a orgánom vzhľadom na situáciu v Somálsku (KOM(2009)0393 v konečnom znení), je článok 215 Zmluvy o fungovaní Európskej únie.
2. Aby však bolo možné prijať opatrenie podľa článku 215 ZFEÚ, je potrebné splniť niekoľko podmienok.
 - a) malo by existovať rozhodnutie o čiastočnom alebo úplnom prerušení alebo obmedzení hospodárskych a finančných vzťahov s jednou alebo s viacerými tretími krajinami, prijaté v súlade s kapitolou 2 hlavy V Zmluvy o Európskej únii;
 - b) opatrenie by sa malo zakladať na návrhu vysokého predstaviteľa Únie pre zahraničné veci a bezpečnostnú politiku a Komisie;
 - c) opatrenie by malo obsahovať potrebné ustanovenia o právnych zárukách.

Tieto podmienky nie sú splnené, a preto sú predmetné návrhy nevyhovujúce.
3. Správnym právnym základom návrhu nariadenia Rady, ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie Rady (ES) č. 881/2002, ktoré ukladá niektoré špecifické obmedzujúce opatrenia namierené proti niektorým osobám a subjektom spojeným s Usámom bin Ládinom, sieťou Al Káida a Talibanom (KOM(2009)0187 v konečnom znení), je článok 75 Zmluvy o fungovaní Európskej únie.
4. Dvojitý právny základ, ktorý by tvorili články 75 a 215 ZFEÚ, neprichádza do úvahy, pretože tieto články ustanovujú dva nezlučiteľné právne postupy.
5. V kontexte článku 215 ZFEÚ neexistuje právny základ pre nepovinné konzultácie s Parlamentom.

S úctou,

Klaus-Heiner Lehne

stanovisko), Raffaele Baldassarre (podpredseda), Sebastian Valentin Bodu (podpredseda), Evelyn Regner (podpredseda), Rainer Wieland, Tadeusz Zwiefka, Bernhard Rapkay, Alexandra Thein, Diana Wallis, Cecilia Wikström, Dimitar Stoyanov, Kurt Lechner, Eva Lichtenberger.